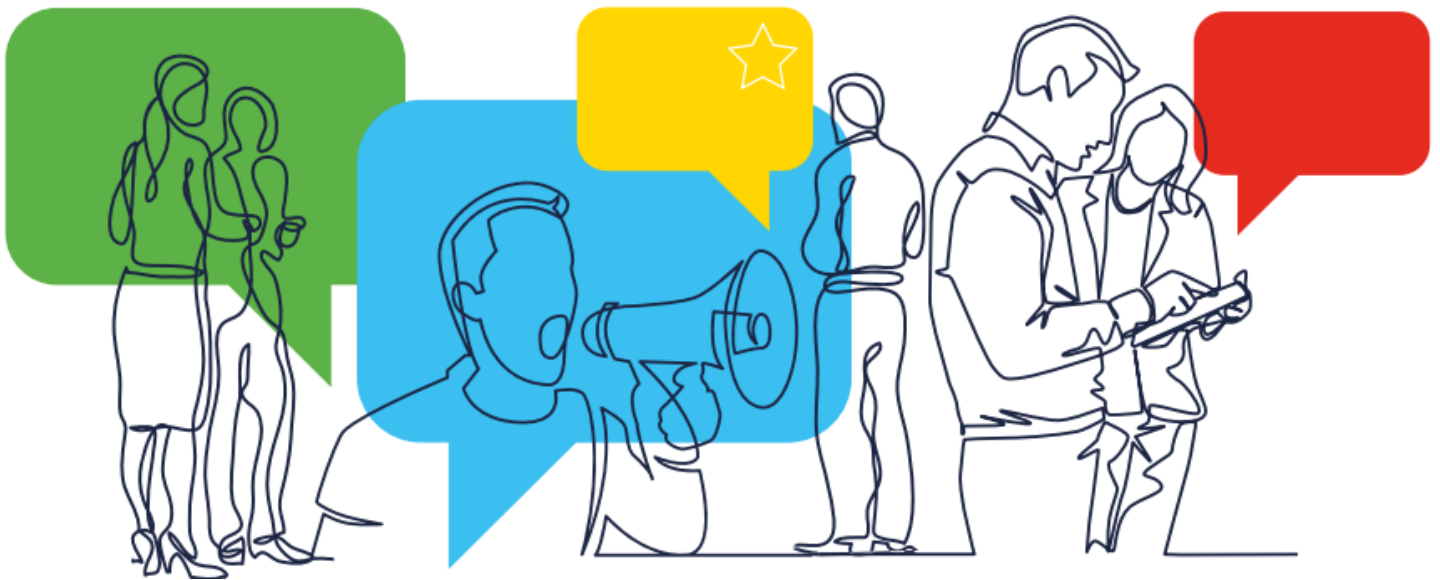

EU:N KANSALAISSALOITEFOORUMI

Eurooppalainen kansalaisaloite – Tietopaketti kansalaisjärjestöille

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Eurooppalainen kansalaisaloite: perustietoa

Eurooppalainen kansalaisaloite on vuodesta 2012 lähtien tarjonnut EU-kansalaisille keinon vaikuttaa EU:n päätöksentekoon. Kansalaisaloitteen avulla EU-kansalaiset voivat laatia ehdotuksia asioista, jotka ovat heille tärkeitä ja jotka kuuluvat EU:n toimivaltaan.

Kansalaisaloitteen avulla voi tehdä ehdotuksen EU:n toimintapolitiikoista. Ehdotuksen esittämiseen tarvitaan ryhmä, johon kuuluu vähintään 7 EU-kansalaista 7 eri EU-maasta. Kun aloite on rekisteröity, muut EU-kansalaiset voivat allekirjoittaa sen joko verkossa toteutettavan keruujärjestelmän kautta tai paperilla.

Kun kansalaisaloitteen takana on miljoona ihmistä vähintään 7 EU-maasta, Euroopan komission on otettava se käsittelyyn ja päätettävä jatkotoimista.

Miksi eurooppalainen kansalaisaloite on tehokas väline?

A. Kansalaisaloitteen avulla voi vaikuttaa EU:n päätöksentekoon:

Kansalaisaloite on demokraattinen väline, jonka avulla EU-kansalaiset voivat saattaa heille tärkeitä kysymyksiä EU:n asialistalle. Se on laatuaan ensimmäinen valtioiden rajat ylittävä osallistavan demokratian väline, joka muodostaa yhteyden kansalaisten ja EU:n toimielinten välille. **Aiemmillä menestyksellä aloitteilla on jo pystytty vaikuttamaan EU:n lainsäädäntöön.** Esimerkkejä onnistuneista aloitteista:

- **Vesi ja sanitaatio ovat ihmisoikeus! Vesi kuuluu kaikille, se ei ole kaupallinen hyödyke!**

Vuonna 2012 käynnistetty aloite oli kaikkien aikojen ensimmäinen eurooppalainen kansalaisaloite, joka keräsi yli miljoona allekirjoitusta ja jonka Euroopan komissio otti virallisesti käsittelyyn. Aloitteella pyrittiin varmistamaan, että juomaveden ja sanitaation saatavuus taataan kaikille EU:ssa, ja estämään vesipalvelujen vapauttaminen markkinoiden säädeltäväksi. Vastauksena kansalaisaloitteen aiheuttamaan julkiseen painostukseen ja poliittiseen toimintaan komissio totesi, että toimia tarvitaan.

Vuonna 2018 komissio ehdottikin EU:n juomavesidirektiivin tarkistamista painottaen voimakkaasti hanaveden laadun parantamista ja sen saatavuuden varmistamista erityisesti syrjäytyneille ja haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille.

- **Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka – Ei eläinkokeille Euroopassa**

Tällä vuoden 2022 aloitteella pyrittiin vahvistamaan kosmetiikan eläinkokeita koskevaa EU:n kieltoa. Sillä pyrittiin myös uudistamaan kemikaaliturvallisuuksäännöksiä ja varmistamaan turvallinen ja kestävä kemikaalien hallintaa koskeva sääntelykehys, johon eläinkokeet eivät kuulu.

Euroopan komissio ehdotti vuonna 2023 eläinkokeita koskevan kiellon jatkamista ja sen noudattamisen valvontaa. Samalla tarkasteltiin tarvetta tehdä lainsäädäntömuutoksia, joilla selvennettäisiin EU:n kosmetiikka- ja REACH-asetusten välisiä yhtymäkohtia. Lisäksi komissio ilmoitti suunnitelmistaan julkaista etenemissuunnitelma, jonka tarkoituksena on korvata kemikaaliturvallisuusarvioinneissa tehtävät eläinkokeet vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä.

- **Stop Finning – Stop the Trade (Lopettakaa eväpyynti – lopettakaa kauppa)**

Aloitteen allekirjoitti 1 119 996 kansalaista 27:stä EU:n jäsenvaltiosta. Sillä pyydettiin komissiota ryhtymään toimiin irrallisten hainevien kaupan lopettamiseksi EU:ssa, mukaan lukien niiden tuonti, vienti ja kauttakuljetus.

Euroopan komissio julkaisi vuonna 2023 vastauksensa, jossa se sitoutui valvomaan haittuotteiden kauppaa tammikuusta 2025 alkaen seuraamalla yleisimpiä kaupankäynnin kohteena olevia hailajeja. Komissio toteutti sitoumuksensa tarkentaa EU:n tuonti- ja vientitietoja ottamalla käyttöön 13 uutta tariffikoodia hailajeille ja niiden eville, jotta haittuotteiden kaupasta saadaan luotettavia tilastoja. Näiden koodien avulla voidaan paremmin seurata yleisimpiä kaupankäynnin kohteena olevia lajeja, muun muassa sinihaita ja makrillihaita. Koodit otettiin käyttöön tammikuussa 2025. Lisäksi komissio on järjestänyt julkisia kuulemisia, joiden avulla se kerää näyttöä ja tekee vaikutustenarvioinnin irrallisten evien kaupan mahdollisesta kieltämisestä. Näin voidaan arvioida erilaisia politiikkatoimia.

EU on myös sitoutunut valvomaan voimassa olevien säännösten noudattamista ja säilyttämään johtoasemansa maailmanlaajuisissa suojelutoimissa. Tähän sisältyy kansainvälisten haikantojen säilyttämis- ja hoitotoimenpiteiden sekä haiden eväpyynnin maailmanlaajuisen kiellon edistäminen.

Lue lisää aiemmista kansalaisaloitteista.

B. Kansalaisaloitteen avulla kansalaistoimikunta (eli aloitteen järjestäjäryhmä) voi lisätä tietoisuutta kyseisestä aiheesta:

Allekirjoitusten keräämisen ohella kansalaisaloitteen vireillepano nostaa kyseisen aiheen keskusteluun koko EU:ssa. Heti, kun aloite on rekisteröity, se saa näkyvyyttä EU:n tasolla ja avaa mahdollisuuksia yhteistyölle EU:n toimielinten, tiedotusvälineiden, kansalaisyhteiskunnan ja suuren yleisön välillä.

Eri jäsenvaltioissa kampanjointi tuo aloitteen mukaan julkiseen keskusteluun ja nostaa aiheen osaksi myös yleisiä EU:ssa käytäviä keskusteluja. Eurooppalainen kansalaisaloite voi jopa johtaa uuteen lainsäädäntöön. Joka tapauksessa se tarjoaa kansalaisille foorumin sekä mahdollisuuden saada aiheelle julkisuutta, aktivoida kannattajia, luoda asiasta kiinnostunut yhteisö ja herättää keskustelua yli rajojen.

Tuloksekkaita kampanjat, kuten *End the Cage Age* ja *Kielletään glyfosaatti*, ovat osoittaneet, miten eurooppalaisilla kansalaisaloitteilla voidaan muuttaa näkemyksiä, vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen ja saada instituutiot reagoimaan. Kansalaisaloite tarjoaa mahdollisuuden saada enemmän näkyvyyttä aiheelle ja saada muutkin kiinnostumaan kampanjasta.

Esimerkkejä tuloksekkaita kansalaisaloitteista ja niiden menestymisestä eri EU-maissa

Muun muassa Unkarissa, Maltassa ja Latviassa kansalaisaloitteet ovat olleet erittäin tuloksekkaita. Espanjassa, Saksassa ja Italiassa eurooppalaiset kansalaisaloitteet ovat usein saavuttaneet vaaditun määrän allekirjoituksia. Kansalaisaloite on auttanut käymään parempaa keskustelua näillä aloitteilla esiin nostetuista kysymyksistä.

Kansalaisaloitteen vireillepano

Kriteerien täyttäminen

Kuka tahansa EU-kansalainen, jolla on äänioikeus Euroopan parlamentin vaaleissa, voi käynnistää kansalaisaloitteen. Ainoat kaksi vaatimusta ovat seuraavat:

- Aloitteen käynnistäjinä on oltava vähintään 7 EU-kansalaista, jotka asuvat 7 eri EU-maassa.
- Aloitteen on käsiteltävä alaa, jolla komissiolla on toimivaltuudet tehdä säädösehdotuksia, eikä se saa koskea epäasiallista tai EU:n arvojen vastaista toimintaa.

Kansalaisaloite voidaan jättää millä tahansa EU:n virallisella kielellä.

VINKKI

Joissakin jäsenmaissa EU-kansalaiset voivat allekirjoittaa ja käynnistää kansalaisaloitteen jo 16-vuotiaana. Tällä hetkellä näitä maita ovat Belgia, Saksa, Viro, Malta, Itävalta ja Suomi. Kreikassa ikäraja on 17 vuotta.

Aikajana ja päävaiheet

VAIHE 1: Kansalaisaloitteen käynnistämiseen tarvitaan vähintään 7 kansalaista 7 eri EU-maasta. Järjestäjät muodostavat järjestäjäröhmän ja määrittelevät aloitteensa tavoitteet. Järjestäjillä on oltava äänioikeus Euroopan parlamentin vaaleissa.

VAIHE 2: Järjestäjäröhmä toimittaa ehdotuksen EU-komissiolle rekisteröitäväksi.

Ennen kuin allekirjoituksia voi alkaa kerätä, EU-komission on rekisteröitävä aloite virallisesti. Tämä tapahtuu seuraavasti:

- Ryhmä luo järjestäjän käyttäjätilin, jonka avulla hallinnoidaan kansalaisaloitetta ja viestitään EU-komission kanssa kaikissa aloitteen käsittelyvaiheissa.
- Rekisteröintipyyntöön liitetään lyhyt kuvaus ehdotetusta toimenpiteestä jollakin EU:n virallisista kielistä sekä tarvittavat tiedot ja asiakirjat järjestäjäröhmän jäsenistä, rahoituksesta jne.
- Rekisteröimisen edellytyksenä on, että aloite täyttää tietyt lakisääteiset vaatimukset. Sen on esimerkiksi kuuluttava komission toimivaltaan tehdä lainsäädäntöehdotuksia, se ei saa koskea epäasiallista tai EU:n arvojen vastaista toimintaa ja sen on täytettävä muodolliset vaatimukset.

Euroopan komissio rekisteröi vain sellaiset aloitteet, jotka täyttävät lakisääteiset vaatimukset. Komissio arvioi hakemuksen ja vastaa yleensä kahden kuukauden kuluessa.

Jos aloite hyväksytään, se julkaistaan kansalaisaloitesivustolla. Järjestäjillä on sen jälkeen **kuusi kuukautta** aikaa valita tuenilmausten keruun alkamispäivä.

VAIHE 3: Allekirjoitusten kerääminen alkaa!

Kun aloite on rekisteröity ja alkamispäivä valittu, järjestäjien on kerättävä aloitteeseen **miljoona allekirjoitusta vähintään 7 EU-maasta. Aikaa tähän on 12 kuukautta.**

Jotta kannattajat voivat allekirjoittaa kansalaisaloitteen, heidän on oltava

- EU-kansalaisia asuinpaikasta riippumatta

- ikänsä puolesta oikeutettuja äänestämään EU-vaaleissa – tyypillisesti 18 vuotta, mutta 16 vuotta joissakin maissa, kuten Belgiassa, Saksassa, Virossa, Maltassa, Itävallassa ja Suomessa, ja 17 vuotta Kreikassa.

Allekirjoitusten keräämisessä on noudatettava tietosuojasääntöjä ja käytettävä virallisia allekirjoitusten keruulomakkeita.

VAIHE 4: Kerätyt allekirjoitukset (vähintään miljoona) toimitetaan kansallisten viranomaisten tarkastettaviksi. Järjestäjillä on 3 kuukautta aikaa toimittaa allekirjoitukset kunkin EU-maan toimivaltaisille viranomaisille.

Viranomaisilla on sen jälkeen 3 kuukautta aikaa tarkastaa tuenilmausten pätevyys.

VAIHE 5: Aloite ja kansallisilta viranomaisilta vaiheessa 4 saadut todistukset toimitetaan EU-komission tarkasteltaviksi.

Järjestäjillä on 3 kuukautta aikaa toimittaa aloitteensa ja todistukset EU-komissiolle. Kaikki tämä hoituu järjestäjätilin kautta. Tämän vaiheen mukaan määräytyy aikajanan loppu.

VAIHE 6: EU-komissio antaa vastauksensa:

- Komissio kutsuu järjestäjryhmän kokoukseen, jossa järjestäjät voivat esittää näkemyksensä kansalaisaloitteestaan.
 - kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä (vaihe 5)
- Euroopan parlamentti kutsuu järjestäjät julkiseen kuulemistilaisuuteen. Tämän jälkeen pidetään täysistuntokeskustelu, jossa asiasta voidaan antaa päätöslauselma.
 - kolmen kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä (vaihe 5)
- Euroopan komissio antaa aloitteeseen yksityiskohtaisen vastauksen virallisen tiedonannon muodossa. Vastaus sisältää komission oikeudelliset ja poliittiset päätelmät, toimet, joihin se aikoo ryhtyä, sekä perustelut toimien toteuttamiselle tai toteuttamatta jättämiselle.
 - kuuden kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä (vaihe 5) ja Euroopan parlamentissa järjestetyn julkisen kuulemisen jälkeen

Keskeiset haasteet: usein esiin tulevia kysymyksiä

- *Miten voin löytää muista EU-maista kansalaisia, jotka haluavat käynnistää kansalaisaloitteen kanssani?*
- *Miten saan muista EU-maista mukaan kansalaisia allekirjoittamaan kansalaisaloitteen?*
- *Miten voin koota järjestäjryhmän?*
- *Mistä saan rahoitusta kansalaisaloitteelle?*
- *Miten budjetoin kansalaisaloitteeni?*
- *Mitä kanavia voin käyttää kansalaisten tavoittamiseksi?*

Vastauksia näihin kysymyksiin saa ohjeasiakirjoista ja [kansalaisaloitefoorumilta](#).

Kansalaisaloitteen toteuttaminen

Eurooppalaisen kansalaisaloitekampanjan onnistunut hallinnointi edellyttää strategista valmistelua, jäsennellyä organisointia ja mukautuvaa viestintätapaa. Seuraavassa esitellään keskeisiä toimia ja parhaita käytäntöjä järjestäjien tueksi kampanjan eri vaiheissa.

1. Rahoituksen turvaaminen ja ennakkovalmistelut

Rahoituksen saaminen heti alusta alkaen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan toteuttaa alustavia kampanjatoimia, kuten verkkosivustojen kehittämistä, kumppanien kartoitusta ja viestintävälineiden luomista. Varhainen taloudellinen tuki takaa vakaan perustan ennen virallista aloitusta, mikä mahdollistaa kampanjan nopean käynnistämisen ja ylläpitämisen. Varainhankintastrategioita ja avointa raportointia koskevia ohjeita on [varainkeruuta ja rahoituksesta ilmoittamista](#) käsittelevällä sivustolla.

2. Järjestäjäryhmän selkeät roolit

Roolien määrittäminen ja selkeästi jäsennellyt tehtävät lisäävät ryhmän tehokkuutta ja helpottavat vastuun jakamista. Aiempien kampanjoiden järjestäjät ovat korostaneet, että vastuualueiden, kuten viestinnän, oikeudellisten asioiden ja kansallisen tiedotuksen, rajaaminen auttaa ehkäisemään päällekkäisyyksiä ja sekaannuksia ja varmistamaan, että kampanjan jokaista osa-aluetta hallinnoidaan tehokkaasti.

3. Kampanjastrategioiden räätälöiminen paikallisiin tarpeisiin

Kampanjaviestien ja -toimien mukauttaminen kunkin kohdemaan kulttuuriin ja poliittiseen ympäristöön on ratkaisevan tärkeää. Onnistuneet kampanjat, kuten *My Voice*, *My Choice*, ovat osoittaneet, että paikallisten tapojen, kulttuurien ja viestintätapojen ymmärtäminen lisää merkittävästi eri yleisöjen sitoutumista ja kampanjan uskottavuutta.

4. Merkittävien päivämäärien ja tapahtumien hyödyntäminen

Kampanjatoimien yhdistäminen laajalti tunnustettuihin merkittäviin päivämääriin voi lisätä näkyvyyttä ja yleistä kiinnostusta. Esimerkiksi *Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka* -kampanja hyödynsi tehokkaasti kansainvälistä kissojen päivää, jolla saatiin näkyvyyttä tiedotusvälineissä ja lisättiin tietoisuutta. *Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa* -kampanja taas sai vauhtia Pride-viikosta, jolloin se saavutti 700 000 allekirjoitusta muutamassa päivässä ja osoitti asiaan liittyvien kulttuuristen tapahtumien arvon kampanjatoimien tukena.

Kansalaisaloitteen tukikeskus

Kansalaisaloitefoorumi on kaikilla EU:n virallisilla kielillä käytettävissä oleva yhteistyöfoorumi. Sieltä kansalaistoimikunta ja kansalaisaloitteesta kiinnostuneet saavat ohjeita ja tietoa. Se on keskeinen alusta, jolta saa käytännön tietoa, tietoa kampanjoinnista ja oikeudellista neuvontaa. Foorumilla voi myös keskustella kansalaisaloitteisiin liittyvistä aiheista.

Foorumia ylläpitää voittoa tavoittelematon European Citizen Action Service -kansalaisjärjestö (ECAS) EU-komission kanssa tehdyn sopimuksen perusteella.

Kansalaisaloitefoorumin Käytännön ohjeita -osiossa on hyödyllistä aineistoa, mm. oppimateriaalia, esimerkkejä aiemmista kansalaisaloitteista ja tallenteita verkkoseminaareista.

Neuvontapalvelu-osiosta saa maksutonta ja räätälöityä ohjausta eri aiheista, muun muassa oikeudellisista kysymyksistä (esim. sen tarkastaminen, kuuluuko aihe EU:n toimivaltaan), kampanjastrategioista ja varainhankinnasta.

Kansalaistoimikunta voi myös ottaa yhteyttä EU-maiden yhteyspisteisiin (useimmissa maissa yhteyspisteet ovat osa julkishallintoa).

Miten kansalaiset voivat tukea kansalaisaloitetta?

Kaikki kansalaisaloitteet, joille kerätään allekirjoituksia, löytyvät komission kansalaisaloitesivustolta. Kansalaisaloitetta voi tukea täyttämällä tuenilmauksen joko verkossa tai paperilla.

Kaikki kansalaisaloitteet, joihin tällä hetkellä kerätään allekirjoituksia.

Miten kansalaisjärjestöt voivat tukea kansalaisaloitteita?

Kansalaisjärjestöt voivat tukea kansalaisaloitetta eri tavoin, esimerkiksi kokoamalla kansalaisaloitteen ympärille yhteen useita kansalaisjärjestöjä tai osallistumalla tällaiseen yhteenliittymään. Osallistumalla kampanjatoimiin kansalaisjärjestöt voivat tehokkaasti lisätä kansalaisaloitteen näkyvyyttä. Järjestöt voivat halutessaan osallistua kampanjointiin esimerkiksi seuraavin tavoin: poliittinen vaikuttaminen, edistäminen, yhteisöjen kehittäminen, asiantuntemuksen tarjoaminen, tutkimuksen jakaminen, allekirjoitusten kerääminen, taloudellinen tuki ja/tai henkilöresurssien tarjoaminen.

Esimerkkejä kansalaisjärjestöjen osallistumisesta:

1. Yhteenliittymien kokoaminen

Yhteyden ottaminen kansalaisjärjestöihin ja mahdollisiin kumppaneihin sekä tiiviiden suhteiden ylläpitäminen saman henkisiin järjestöihin on keskeinen strategia kansalaisaloitteiden onnistumisen kannalta. *PsychedeliCare*-kansalaisaloitteen järjestäjät esimerkiksi käynnistivät kampanjansa kehittämällä ruohonjuuritason toimintaa yhteistyössä kansallisen tason kumppaniorganisaatioiden kanssa. Vastaavasti *My Voice, My Choice* -aloitteen järjestäjryhmä perusti yli 250 tukiorganisaation verkoston ottamalla mukaan muitakin kuin tavanomaisia terveysalan toimijoita ja tekemällä yhteistyötä sosiaalisen median vaikuttajien kanssa. Kampanjassa nähtiin odottamattomia tukijoita, kuten näyttelijöitä, musiikkiyhtyeitä ja jopa kiipeilyseuroja. Tämä osallistava ja luova lähestymistapa auttoi laajentamaan tukea, tavoittamaan erilaisia yleisöjä ja lisäämään merkittävästi kampanjan näkyvyyttä ja rahoitusmahdollisuuksia.

2. Markkinointi ja tukijoiden aktivointi

Verkostot, tapahtumat ja foorumit ovat erinomaisia paikkoja lisätä tietoisuutta, kerätä allekirjoituksia ja keskustella päättäjien kanssa. Kampanjan vakiinnuttaminen ja kohderyhmien löytäminen voivat vauhdittaa allekirjoitusten keräämistä ja lisätä kansalaisten osallistumista.

3. Resurssien tarjoaminen

Tukimuotoja voi olla monenlaisia: taloudellinen tuki, henkilöstöresurssit, kokoustilat tai digitaaliset työkalut. Monille kampanjoille on valtavasti hyötyä luontoissuorituksista, jotka vähentävät toimintakustannuksia ja laajentavat saavutettavaa yleisöä.

4. Varainhankinta ja kumppanuuksien luominen

Yhteenliittymät ja yhteistyö ovat tiiviisti sidoksissa tehokkaaseen varainhankintaan. Varainhankinta on paljon muutakin kuin vain lahjoitusten pyytämistä tai taloudellisten tukijoiden löytämistä. Hyvä varainhankkija on henkilö, joka luo strategisia kumppanuuksia, lisää aloitteen näkyvyyttä ja osallistuu aktiivisesti kampanjayhteisöjen kehittämiseen ja hallintaan. Kattavien rahoitusmahdollisuuksien löytäminen edellyttää tutustumista laajempiin resursseihin, kuten EU:n avoimuusrekisteriin, vastaaviin kansallisiin portaaleihin tai kansainvälisiin rahoitustietokantoihin, joista voi löytää mahdollisia kansalaisjärjestökumppaneita, säätiöitä ja yrityssponsoreita. Toinen arvokas väylä on julkisen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö, kuten kumppanuudet julkisyhteisöjen kanssa, aiempien

vastaavien eurooppalaisten kansalaisaloitteiden rahoittajien kanssa tai EU:n avustusten kautta jaettava institutionaalinen tuki, esimerkiksi perusoikeuksien ja arvojen CERV-ohjelma. Myös yrityksillä voi olla keskeinen rooli sponsoreina. Esimerkiksi *Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka* -aloitteen kampanja sai taloudellista tukea yrityksiltä, kuten The Body Shopilta, Dovelta ja Unileveriltä. Kampanjassa hyödynnettiin niin yritysten näkyvyyttä kuin niiden yhteisiä yhteiskuntavastuuta koskevia tavoitteita.

Esimerkiksi häkkikasvatusta tuloksellisesti vastustanutta *End the Cage Age* aloitetta oli järjestämässä 170 kansalaisjärjestöä eri puolilta Eurooppaa. Niistä kullakin oli oma roolinsa aloitteen onnistumisessa. Seuraavassa on joitakin aloitteen taustalla olleita järjestöjä:

Mikä tahansa organisaatio voi hankkia tukea asialleen hyödyntämällä kansalaisaloitetta!

Lisätietoja

- Eurooppalaisen kansalaisaloitteen verkkosivut:
 - Aloitteen vaiheet ja säännöt
 - Näin pääset alkuun
 - Tietosuoja

- EU:n kansalaisaloitefoorumin verkkosivut:
 - Käytännön ohjeita -osio
 - Allekirjoitusten keruu
 - Kansalaisaloitteen valmistelu rekisteröintiä varten
 - Yhteistyökumppanien haku
 - Varainhankinta
 - Kansalaisaloitekampanjan organisointi
 - Neuvontapalvelu-osiosta voi saada maksutonta neuvontaa oikeusasioissa ja kampanjoinnissa.

- Paikalliset yhteystahot ja -henkilöt: Yhteyspisteet EU-maissa ja kansalaisaloitelähettiläät

Pysy ajan tasalla

- Tilaa kuukausittainen uutiskirje (englanniksi – konekäännösmahdollisuus muille EU-kielille), jossa kerrotaan tuoreimmat uutiset kansalaisaloitteista: https://citizens-initiative.europa.eu/newsletter/subscribe_fi
- [Liity kansalaisaloitteen Facebook-ryhmään](#)